

شمار فوتی‌های تب کریمه کنگو به ۷ نفر رسید

بازگشت غیر منتظره یک بیماری با گوشت‌های آلوده

«درحال حاضر هیچ گونه واکسن انسانی یا حیوانی مورد تایید علیه آن در دسترس نیست، بیماری خونریزی دهنده تب کریمه کنگو یک تهدید جدی برای کارکنان مراقبت‌های بهداشتی است و باعث شیوع بیماری در بیمارستان‌ها می‌شود که ممکن است با میزان مرگ‌ومیر بالا همراه باشد.» به همین مناسبت لزوم اطلاع‌رسانی هرچه بیشتر درخصوص این بیماری، راه‌های پیشگیری از ابتلا و درمان آن میان عموم مردم احساس می‌شود و در این گزارش سعی در تحقق این مهم داریم.

در فصل بهار، به گفته رئیس گروه مدیریت بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان وزارت بهداشت «از ابتدای امسال تا ۵ شهریورماه تعداد موارد مثبت شناسایی شده مبتلا به تب کریمه کنگو ۶۷ نفر بوده که از این تعداد متأسفانه ۷ نفر جان خود را از دست داده‌اند.» به گفته حمید سوری، اپیدمیولوژیست ممکن است شیوع خارج از عرف این ویروس در این مقطع زمانی به وجود دام‌های آلوده در سطح کشور بازگردد، شیوع خارج از عرفی که به گفته رئیس گروه مدیریت بیماری‌های قابل انتقال

متخصص بیماری‌های عفونی «شیوع تب کریمه کنگو در اردیبهشت بیشتر می‌شود. این ویروس در کنه‌هایی که روی پوست گوسفند و گاو هستند، فعال است و در فصل بهار این کنه‌ها از محل اختفای خود بیرون می‌آیند.» بنابراین پیش‌بینی می‌شد قله شیوع این بیماری اواخر فصل بهار و اوایل تابستان باشد و با گذشت زمان از ماه اول تابستان و کاسته شدن دمای هوا، این بیماری نیز فروکش کرده و تا شهریورماه ادامه پیدا نکند. درحالی که هم‌اکنون پس از گذشت بیش از دوماه از شروع گسترش این ویروس

علی مولتی

خبرنگار گروه جامعه

اواخر خردادماه امسال بود که خبر اولین مورد فوتی بر اثر ابتلا به تب کریمه کنگو در کشور مخابره شد. زنی باردار که در بیمارستان امام خمینی (ره) اهواز به دلیل وضع حمل دچار خونریزی شده و نهایتاً جان خود را از دست داد. در آن تاریخ به گزارش سازمان دامپزشکی کشور، تعداد افراد مبتلا به این ویروس در ایران به ۱۳ تن رسیده بود. به گفته مسعود مردانی،

علائم ابتلا به تب کریمه کنگو

۱ بیماری معمولاً با تب آغاز می‌شود

۴ حالت تهوع و بی‌اشتهایی

۲ علائم در ابتلا مانند سرماخوردگی است

۵ اسهال و استفراغ خونی

۳ بدن درد، سردرد، ضعف و درد عضلانی

۶ خونریزی دماغ و خونریزی زیرپوستی

عمرش می‌تواند ناقل باشد و گزشتی که بر انسان‌ها انجام می‌دهد می‌تواند آنها را نیز آلوده کند. انسان‌ها نیز می‌توانند یکدیگر را آلوده کنند. انتقال این بیماری در تابستان بیشتر است؛ چرا که وقتی دما بالاتر می‌رود کنه‌های هیالوما بیشتر می‌شوند و در نتیجه انتقال بیماری به راحتی صورت می‌گیرد. این بیماری معمولاً در دام‌ها و پستانداران دیده می‌شود و در نوبت بعدی راه انتقال انسان به انسان می‌تواند از طریق خون، ترشحات بدن، مخاط و استفراغ باشد. پس چنانچه در خانواده‌ها فردی مبتلا شود، آن فرد حتماً باید در قرنطینه قرار بگیرد و وسایلش جدا از افراد دیگر باشد.»

بهداشتی و دستورالعمل‌های مطابق استاندارد انجام گیرد. اولاً گوشت را نباید از مراکز غیررسمی مثل کنار جاده‌ها و مراکز غیربهداشتی تهیه کرد و حتماً باید هنگام خرید گوشت دقت شود که مهر بهداشت دامپزشکی روی گوشت وجود داشته باشد، عمده ملاحظات در این خصوص متوجه سازمان دامپزشکی است اما بخشی که مربوط به عموم مردم است بیشتر اینکه از گوشت نیخته و مشکوک استفاده نکنند و حتی در شرایطی که گوشت استاندارد است آن را به صورت نیم‌پز و به اشکال نیخته استفاده نکنند و رستوران‌ها از پختن استیک و گوشت‌های نیم‌پز تا اطلاع ثانوی پرهیز کرده تا از این برهه شیوع ویروس به سلامت عبور کنیم.»

امروز را نگاه کنیم در کشور ما تا کنون ۳۴ نفر بر اثر این بیماری فوت شده‌اند و نسبت فوتی به این بیماری حدود ۷٫۶ درصد در ایران است. این بیماری در مناطق مختلف از ایران در سال‌های مختلف دیده شده و همان گونه که گفتیم، بیماری جدیدی نیست، یکی از علائمی که فرد می‌تواند داشته باشد که پیشرفت یا بهبودی بیماری را می‌توان با آن کنترل کرد، سطح آنزیم‌های کبدی است. خونریزی‌ها و خون‌مردگی‌هایی که ایجاد شده، آثارشان معمولاً یک ماه بعد از بیماری از بین می‌رود.»

بیماری نیز قابل استفاده است. اگر ابتلای فرد از طریق گزش هیالوما باشد یک تا سه روز پس از گذشت از ابتلا علائم ظاهر می‌شوند اما اگر انتقال از انسان به انسان باشد معمولاً پنج تا ۶ روز بعد علائم ظاهر می‌شوند. بعد از علائم اولیه با گذشت زمان فرد امکان دارد در زیر پوستش یک‌سری خون‌مردگی‌هایی ببیند که می‌تواند شروع خونریزی داخلی زیرپوستی را نشان دهد. رفته‌رفته اگر فرد درمان نشود این خونریزی‌ها بیشتر شده و در گوارش، روده، معده و حتی در مغز فرد مبتلا این خونریزی‌ها می‌تواند رخ دهد و به دنبال آن احتمال فوت نیز هست.»

ساختار ویروس به گونه‌ای است که داخل ویروس ماده ژنتیکی که از جنس RNA هست، دارند و در اطراف ویروس یک پوشش lipidی وجود دارد که اطراف آن هم پروتئین‌های سطحی ویروس است، پس عامل این بیماری نایرو ویروس است و خیلی بیماری ترسناکی نیست. ما هرسال شیوع آن را در کشور داریم اما به تعداد کم. علاوه بر آن در واکسن‌هایی که در فاز مطالعاتی تولید شده‌اند خیلی هایشان تست تاکسیکولوژی با همان سمیت واکسن را پشت‌سر گذاشته‌اند یا تست‌شان موفقیت‌آمیز نبوده است.»

است زمانی که دامی را ذبح می‌کنیم بلافاصله آن را مصرف نکنیم، حدود ۲۴ ساعت بعد ذبح که گوشت دام به اصطلاح در جمود نعشی حالت اسیدی به خود می‌گیرد که به خاطر سلول‌های عضلات است، باید استفاده شود و یا قبل از مصرف به مدت حداقل ۲۴ ساعت در دمای یخچال قرار داده شود و سپس استفاده شود. به جز این موارد عمده مراقبت‌ها متوجه دامپزشکی و مراکز دامی است و عموم مردم چنانچه این پیشگیری‌ها را به‌طور کامل رعایت کنند، لازم نیست نگران ابتلا به این بیماری باشند.»

شیوع نه‌چندان متعارف بیماری در این مقطع از سال

گوشت آلوده نیز می‌تواند بسیار خطرناک باشد، «مصطفی نوری‌زاده، متخصص بیوتکنولوژی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی علوم پزشکی تهران نیز پیش‌تر فرآیند پیدایش و شیوع این بیماری را این گونه توضیح داده بود: «این بیماری توسط کنه هیالوما انتقال پیدا می‌کند. اولین انتقال از حیوان به انسان است، یعنی اگر یک حیوانی آلوده باشد پشه یا گزشتی که روی آن حیوان انجام می‌دهد، انتقال این ویروس از حیوان به پشه یا کنه انجام شده و آن پشه تا پایان

خود کادر درمان ضروری است و بخش عمده‌ای از خدمات کنترلی این بیماری نیز به دامپزشکی برمی‌گردد که باید محل نگهداری این حیوانات را ضد عفونی و سم‌پاشی کنند تا عامل بروز این بیماری یعنی کنه‌ها کنترل شوند و دام‌هایی که آلوده شده‌اند شناسایی شده و به دنبال آن با گوشت آنها به‌طور کامل معدوم شود یا چنانچه مورد استفاده قرار می‌گیرد، باید کاملاً پخته شود تا عامل بیماری‌زایی که در گوشت نیم‌پز یا نیخته وجود دارد کاملاً از بین برود، حتی دست زدن به

مراکز مرتبط با دام و گوشت نیخته ۲ عامل عمده شیوع بیماری هستند

هستند. این افراد باید در محیط کار خود از لباس مناسب، دستکش و چکمه مناسب استفاده کنند. سلاخان و کارکنان کشتارگاه و همه کسانی که با دام‌ها و ترشحات دامی سروکار دارند نیز باید نهایت دقت را در رعایت بهداشت هنگام مواجهه با دام و محیط نگهداری آنها داشته باشند. با توجه به اینکه منشأ شیوع این بیماری و انتقال آن به انسان بیشتر از ناحیه گوشت‌های گرم دام‌ها است، برای پیشگیری از شیوع بیماری لازم است که ذبح دام‌ها در کشتارگاه‌ها با رعایت حداکثری نکات

مصرف به مدت حداقل ۲۴ ساعت در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد در یخچال قرار داده شود و جگر و سایر امعا و احشای دام، پس از ۴۸ ساعت نگهداری در دمای چهار درجه سانتی‌گراد، مصرف شوند.» حمید سوری نیز در گفت‌وگو با «فرهیختگان» دو عامل را زمینه شیوع بیماری می‌داند، اول مراکز مرتبط با دام و دوم مصرف یا حتی تماس با گوشت نیخته توسط عموم مردم، این اپیدمیولوژیست در این خصوص گفت: «دامپزشکان، کادر درمان و کارگران کشتارگاه‌ها بیشتر در معرض خطر

تب کریمه کنگو در ایران کشنده و خطرناک است

می‌تواند بسیار خطرناک باشد، «همچنین پیش از این، نوری‌زاده عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی علوم پزشکی تهران گفته بود: «احتمال فوت از طریق تب کریمه کنگو در دنیا، ۴ برابر ایران است.» وی پیش‌تر درباره احتمال فوت از طریق تب کریمه کنگو گفته بود: «احتمال فوت فرد در این بیماری چیزی حدود ۳۰ درصد است اما اگر تعداد مبتلایان از سال ۹۶ تا

لزوم تشخیص بهنگام علائم تب کریمه کنگو

داده بود: «علائم این بیماری هم تب، لرز، اسهال و استفراغ است و مهم‌ترین عارضه می‌تواند بدن درد به‌خصوص در پشت پا و ناحیه گردن باشد. یکی از علائم بسیار مهمی که این بیماری می‌تواند در انسان ایجاد کند، حساسیت به نور و با گذشت زمان ترس از نور است. به‌طوری که نور فرد را بسیار آزار می‌دهد. بهترین راه تشخیص تست پی‌سی آر است، همان ریل تایم پی‌سی آر برای این

واکسن موثر برای این بیماری محدود است

پلتفرم در ترکیه تولید شده که به اخذ مجوز FDA نیز اقدام کرده و منتظر نتیجه است. اثربخشی واکسن ترکیه‌ای ۸۰ درصد گزارش شده است. تا به حال واکسنی علیه این بیماری تاییدیه نگرفته اما مطالعاتی وجود دارد. شاید بعضی بپرسند چرا مطالعات واکسن در این بیماری نسبتاً کم است، باید گفت عامل این بیماری نایرو ویروس‌ها هستند که یک RNA دارند که سه‌تکه است.

اقدامات و تمهیدات لازم جهت جلوگیری از ابتلا به بیماری

که دو درصد استیک اسید یا سرکه داشته باشند یا هیپوکلریت یا وایتکس یک درصد می‌تواند این ویروس را از بین ببرد. خطر ابتلا بیشتر از راه گوشت‌های آلوده است اما اتفاق خوب آن است که این ویروس اگر نیم‌ساعت در دمای ۵۶ درجه‌قار بگیرد، کاملاً از بین می‌رود و این یعنی گوشت‌های مورد استفاده باید کاملاً خوب پخته شوند. مهم

دامداران یا افرادی که بیشتر با دام سروکار دارند مثل دامپزشکان و قصابان بهتر است تا حد امکان وقتی با دام برخورد دارند از دستکش استفاده کرده و علائم‌شان چک شود و در صورت مشکوک بودن خود را قرنطینه کنند. برای عموم مردم نیز بهترین راه پیشگیری این است که از ضد عفونی کننده‌ها استفاده کنند. ضد عفونی کننده‌هایی

گفتیم که شیوع تب کریمه کنگو در این مقطع از سال چندان متعارف نیست، حمید سوری، اپیدمیولوژیست در گفت‌وگو با «فرهیختگان» در این باره می‌گوید: «با توجه به اینکه در فصل گرما و افزایش فعالیت کنه‌ها، احتمال شیوع این بیماری مشترک بین انسان و دام، بالا می‌رود، به نظر می‌رسد شیوع خارج از عرف این ویروس در این مقطع زمانی به وجود دام‌های آلوده در سطح کشور بازگردد و بعید است کانون اصلی گسترش این ویروس در داخل کشور باشد. لزوم ارائه آموزش‌های لازم به کادر درمان در سراسر کشور هم به جهت تشخیص به موقع بیماری هم برای درمان و هم برای جلوگیری از شیوع این بیماری میان

بهباد امیری، رئیس گروه مدیریت بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان وزارت بهداشت پس از اعلام آمار ابتلا و فوتی تب کریمه کنگو در کشور، منشأ شیوع این بیماری را دام و لاشه‌های دام دانست و در این باره توضیح داد: «گروهی که در مشاغل مرتبط با دام و دامپرووری هستند نیز در معرض خطر این بیماری هستند. کادر دامپزشکی، دام‌پروران، افراد شاغل در دامداری و کارکنان کشتارگاه‌ها به واسطه اینکه بیشتر در معرض مواجهه با دام هستند باید مراقبت از خود را افزایش دهند. اگر افراد گوشت و احشای دام را به شکل خام یا درست پخته نشده مصرف کنند، احتمال ابتلا به بیماری تب کریمه کنگو وجود دارد، گوشت دام ذبح‌شده باید قبل از

مسعود مردانی، متخصص بیماری‌های عفونی معتقد است شیوع این بیماری در این مقطع از سال اجتناب‌ناپذیر است و آمار واقعی مبتلایان قطعاً بیشتر از آمار اعلامی از سوی وزارت بهداشت است. وی همچنین خطر مرگ در اثر ابتلا به تب کریمه کنگو را در صورت عدم درمان بهنگام، بین ۳۰ تا ۴۰ درصد ارزیابی کرده و در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید: «مطمئنناً تعداد واقعی مبتلایان نسبت به آمارهای اعلامی بیشتر است و درخصوص آمار فوتی‌ها باید گفت ابتلا به این بیماری در صورت عدم درمان به موقع ممکن است بین

رئیس گروه مدیریت بیماری‌های قابل انتقال وزارت بهداشت در هشدار درباره علائم این بیماری گفته است: «افرادی که دچار علائم می‌شوند در فاز اولیه دچار تب ناگهانی، لرز، سردرد، درد عضلانی، درد عضلات شکم و کمر، گیجی، حالت تهوع، استفراغ و پرخونی مخاط می‌شوند.» به‌طور کلی کارشناسان معتقدند علائم این بیماری تا به مرحله حاد و خونریزی نرسد، ممکن است با سایر بیماری‌های عفونی اشتباه گرفته شود. سوری درباره علائم ظاهری این بیماری به «فرهیختگان» می‌گوید: «مبتلایان تب کریمه کنگو، معمولاً در فاز اولیه دچار تب شده و پس

درباره وجود و یا نبود واکسن موثر برای این بیماری نیز با توجه به اختلاف‌نظرهای موجود در میان کارشناسان این حوزه لازم است مجدد توضیحی داده شود. امیری، رئیس گروه مدیریت بیماری‌های قابل انتقال وزارت بهداشت به تازگی گفته است که که درحال حاضر هیچ گونه واکسن انسانی یا حیوانی مورد تایید علیه تب کریمه کنگو در دسترس نیست. این درحالی است که به گفته مصطفی نوری‌زاده، واکسن این بیماری محدود اما در دسترس است. وی وجود واکسن‌های موثر برای تب کریمه کنگو را

منشأ اصلی انتقال ویروس تب خونریزی دهنده کریمه کنگو از طریق کنه‌هاست و همان‌طور که گفتیم، در ابتدا دام‌ها را آلوده کرده سپس انتقال انسان به انسان آن به سادگی صورت می‌گیرد و گسترش می‌یابد. مصطفی نوری‌زاده، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد علوم پزشکی تهران پیش‌تر در گفت‌وگو با «فرهیختگان»، انجام اقدامات پیشگیرانه جهت جلوگیری از ابتلا به این بیماری را راه اصلی و موثر مهار گسترش ویروس دانسته و در توضیح آن گفته است: «افرادی که در خطر شیوع بیماری هستند، مثل